

Etiske retningslinjer **FOR VÅRE LEVERANDØRER**

Innledning

Dely er klar over at vår virksomhet påvirker arbeids-, samfunns- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. Vi tror at langsiktig samarbeid og kontinuerlige forbedringer med våre leverandører kan bidra til å skape en varig forskjell og gi forretningsmessige fortrinn både for våre leverandører og oss selv.

Disse retningslinjene er laget for å tydeliggjøre hva vi forventer av våre leverandører når det gjelder etisk handel. Retningslinjene er basert på konvensjoner vedtatt av FN og den internasjonale arbeidsgiverorganisasjonen ILO. Retningslinjene skal dekke grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø, bærekraftig utvikling, forsvarlig miljøhåndtering og antikorrupsjon i leverandørkjeden.

Utgangspunktet for retningslinjene

Samarbeidet skal være basert på tillit, ærlighet og respekt, og alle parter skal opprettholde en åpen og konstruktiv dialog.

All informasjon fra leverandøren som er konfidensiell eller som anses som det, vil bli behandlet konfidensielt av Dely, våre ansatte og eventuelle tredjeparter.

De etiske retningslinjer gjelder alle sider ved vår virksomhet, alle våre leverandører og forretningspartnere.

Sosiale og miljømessige bærekraftstandarder vil bli tillagt vekt ved valg av nye leverandører.

Hvordan arbeide med retningslinjene

Våre leverandører skal levere varer og/eller tjenester til Dely som er produsert i overensstemmelse med retningslinjene og våre produktspesifikke krav.

Vi forventer at våre leverandører videreformidler disse retningslinjene, eller retningslinjer minst like omfattende, til sine underleverandører og bidrar til deres etterlevelse av dem, i tillegg til å jobbe for å etterleve kravene på egne vegne.

På oppfordring fra Dely må leverandøren kunne dokumentere hvordan de selv, og eventuelt underleverandøren, arbeider for å etterleve retningslinjene. Det kan gjøres ved egenerklæring, i oppfølgingssamtaler og/eller kartlegging av arbeidsforholdene på produksjonssted.

Dersom Dely ønsker å kartlegge underleverandør, plikter leverandøren å oppgi navn og kontaktopplysninger på denne.

Ved brudd på de etiske retningslinjene skal leverandøren så fort som mulig underrette Dely slik at vi i samarbeid med leverandør kan lage en plan for utbedring av manglene. Utbedring skal skje innen en definert tidsfrist. Heving av kontrakt kan forekomme dersom leverandør, etter gjentagende henvendelser, ikke viser vilje til å rette opp i forholdene eller i tilfeller av svært alvorlig karakter.

Dely leverandører skal unngå handelspartnere som har aktiviteter i land som er pålagt handelsboikott av FN og/eller norske myndigheter.

Det å sikre en etisk handel er en kontinuerlig prosess og Dely vil jobbe for å forbedre egen policy og praksis som kan bidra til at leverandørene etterlever retningslinjer for etisk handel og skape forbedringer.

Vi forventer at våre leverandører gjør seg kjent med våre krav til etisk handel og etterlever dem. Likedan at leverandørene kommuniserer de til sine underleverandører og kontrollerer at de blir etterlevd.

Lover og reguleringer

Våre leverandører og avtalepartnere skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Varer som leveres til Dely, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet. Der hvor nasjonale lover og reguleringer dekker samme tema som disse retningslinjene, skal den høyeste standarden gjelde.

1.

Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105)

- 1.1. Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
- 1.2. Arbeidere skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal fritt kunne avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

2.

Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87, 98, 135 og 154)

- 2.1. Arbeidere skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget ønske, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiver skal ikke blande seg inn i, hindre eller motarbeide fagorganisering eller kollektive forhandlinger.
- 2.2. Fagforeningsrepresentanter skal ikke diskrimineres eller hindres i å utføre sitt fagforeningsarbeid.
- 2.3. Dersom retten til fri organisering og/eller kollektive forhandlinger er begrenset ved lov, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

Lover og reguleringer

Våre leverandører og avtalepartnere skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Varer som leveres til Dely, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet. Der hvor nasjonale lover og reguleringer dekker samme tema som disse retningslinjene, skal den høyeste standarden gjelde.

1.

Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105)

1.1. Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.

1.2. Arbeidere skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal fritt kunne avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

2.

Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87, 98, 135 og 154)

2.1. Arbeidere skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget ønske, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiver skal ikke blande seg inn i, hindre eller motarbeide fagorganisering eller kollektive forhandlinger.

2.2. Fagforeningsrepresentanter skal ikke diskrimineres eller hindres i å utføre sitt fagforeningsarbeid.

2.3. Dersom retten til fri organisering og/eller kollektive forhandlinger er begrenset ved lov, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

3.

Barnearbeid (FNs konvensjon om barnets rettigheter, ILO konvensjoner nr. 138, 182 og 79, ILO anbefaling nr. 146)

3.1. Minstealder for arbeidere skal ikke være mindre enn 15 år og i tråd med

- i) nasjonale minstealder for ansettelse, eller
- ii) minstealder for obligatorisk skolegang, med høyeste alder som gjeldende. Dersom lokal minstealder er satt til 14 år i tråd med unntaket i ILO konvensjon 138, kan dette aksepteres.

3.2. Nyrekruttering av barnearbeidere i strid med ovennevnte minstealder skal ikke finne sted.

3.3. Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som er til skade for deres helse, sikkerhet eller moral, inkludert nattarbeid.

3.4. Det skal etableres handlingsplaner for snarlig utfasing av barnearbeid som er i strid med ILO-konvensjonene 138 og 182. Handlingsplanene skal dokumenteres og kommuniseres til relevant personale og andre interessenter. Det skal legges til rette for støtteordninger hvor barn gis mulighet til utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

4.

Diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og 111 og FNs Kvinnediskrimineringskonvensjon)

4.1. Det skal ikke forekomme diskriminering når det gjelder ansettelse, avlønning, opplæring, forfremmelse, oppsigelse eller pensjonering basert på etnisk tilhørighet, kaste, religion, alder, uførhet, kjønn, sivil status, seksuell legning, fagforeningsarbeid eller politisk tilhørighet.

4.2. Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f. eks ekteskap, graviditet, foreldrestand eller status som HIV-smittet.

5.

Brutal behandling (FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, art. 7)

5.1. Fysisk mishandling eller avstraffelse, eller trussel om fysisk mishandling er forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk og andre former for ydmykelser.

6.

Helse, miljø og sikkerhet (ILO konvensjon nr. 155 og anbefaling nr. 164)

6.1. Det skal arbeides for å sikre arbeidere et sikkert og sunt arbeidsmiljø. Farlige kjemikalier og andre stoffer skal håndteres forsvarlig. Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som resultat av, eller relatert til, forhold på arbeidsplassen.

6.2. Arbeidere skal ha jevnlig og dokumentert opplæring i helse og sikkerhet. Helse- og sikkerhetsopplæring skal gjentas for nyansatte og omplasserte arbeidere.

6.3. Arbeidere skal ha tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann. Hvis relevant, skal arbeidsgiver også besørge tilgang til fasiliteter for trygg oppbevaring av mat.

6.4. Hvis arbeidsgiver tilbyr losji, skal dette være rent, sikkert, tilstrekkelig ventilert og med tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann.

7.

Lønn (ILO konvensjon nr. 131)

7.1. Lønn til arbeidere for en normal arbeidsuke skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller bransjestandard, den høyeste gjelder. Lønn skal alltid være tilstrekkelig til å dekke grunnleggende behov, inkludert noe sparing.

7.2. Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeidet påbegynnes. Avtalen skal være forståelig for arbeideren.

7.3. Fratrekk i lønn som disiplinærreaksjon tillates ikke.

8.

Arbeidstid (ILO konvensjon nr. 1 og 14)

8.1. Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller bransjestandard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner. Normal arbeidstid per uke skal vanligvis ikke overstige 48 timer.

8.2. Arbeidere skal ha minst én fridag per 7 dager.

8.3. Overtid skal være begrenset og frivillig. Anbefalt maksimum overtid er 12 timer per uke, dvs. samlet arbeidstid på 60 timer per uke. Unntak fra dette kan aksepteres dersom det er regulert av en kollektiv avtale eller nasjonal lov.

8.4. Arbeidere skal alltid ha overtidstillegg ved arbeidstid over normal arbeidstid (se punkt 8.1 over), minimum i tråd med gjeldende lover.

9.

Regulære ansettelser (ILO konvensjon nr. 95, 158, 175, 177, 181)

9.1. Forpliktelser overfor arbeidere, i tråd med internasjonale konvensjoner, nasjonale lover og regler om regulære ansettelser skal ikke omgås gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.

9.2. Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.

9.3. Læringsprogram skal være klart definert med hensyn til varighet og innhold.

10.

Marginaliserte befolkningsgrupper

(FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, art. 1 og 2)

10.1. Produksjon og bruk av naturressurser skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer, uforsvarlig bruk av vann eller andre naturressurser som befolkningsgruppene er avhengig av.

11.

Miljø

11.1. Tiltak for å redusere negative effekter på helse og miljø i hele verdikjeden skal gjennomføres gjennom minimering av utslipp, fremme effektiv og bærekraftig ressursbruk, inkludert energi og vann og minimering av drivhusgassutslipp i produksjon og transport. Lokalmiljøet på produksjonsstedet skal ikke bli drevet rovdrift på eller skadet av forurensning.

11.2. Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes og relevante utslippstillatelser skal innhentes.

11.3. Alvorlig miljøforurensning skal unngås, og skadelige kjemikalier og andre stoffer skal forvaltes på en forsvarlig måte.

11.4 Det skal ikke benyttes trevirke av tropisk tømmer verken til bruk i bygninger eller produkter. Vi jobber for å ha en verdikjede som ikke bidrar til avskoging.

12.

Korrupsjon

12.1. Alle former for bestikkelser, er uakseptabelt, så som bruken av alternative kanaler for å sikre illegitime private eller arbeidsrelaterte fordeler til kunder, agenter, kontraktører, leverandører eller deres tilsatte samt offentlige tjenestemenn/-kvinner.

13.

Dyrevelferd

13.1. Etiske forhold som sporbarhet, bærekraft, sikkerhet og dyrevelferd gjennom hele dyrets levetid skal tas hensyn til i framstilling av produkter.

13.2. Matprodukter skal ikke bestå av produkter/arter spesifisert på vår Rødliste. Denne baserer seg på Sjømatguiden til WWF og Artsdatabankens Rødliste. Leverandører kan få gjeldende versjon av denne tilsendt fra Dely på forespørsel.

13.3. Pels fra dyr som er oppdrettet eller fanget vesentlig for pelsens skyld, skal ikke brukes i framstilling av produkter.

13.4. Dun-, lær- og skinnprodukter skal bare framstilles av biprodukter fra matproduksjon.

13.5. Ull fra sauer som har vært utsatt for mulesing skal ikke brukes i framstillingen av produkter.

13.6 Dyretesting under framstilling av kosmetiske produkter, hudpleieprodukter og husholdningsprodukter skal ikke forekomme.

I våre produktspesifikke krav (PSK) fremkommer det også hvilke merkeordninger som Dely anbefaler.